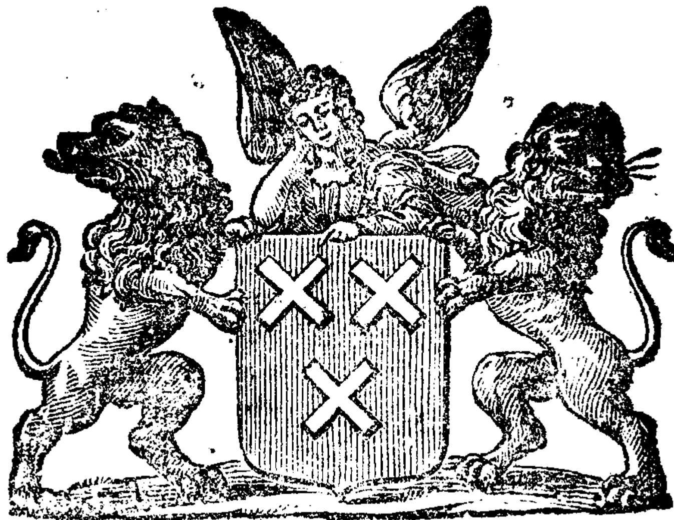
No. 81. 1833

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- Nieuws- Donderdag den

COURANT. en Wetenschappelijk Blad. 4 April.

LATERE BERIGTEN DER COURANT,
van Woensdag 3 April,
behelzende de jongste *Belgische* en *Fransche* Nieuwstijdingen en *Beursprijzen*.

BELGIE.

BRUSSEL, den 2den April.

Bij de afgevaardigden is men gisteren teruggekomen op het in de vorige zitting door den heer *Jullien* gedaan voorstel, strekkende, om het geheel artikel der schadeloosstellingen buiten beschikking te laten, tot zoolang er werkelijk vijandelijkheden plaats grepen of het leger in het veld gelegerd ware. De minister van oorlog heeft uitvoerig het ondoenlijke van dit voorstel pogen aan te toonen, de onderscheiden deelen opgesomd, waaruit de schadeloosstellingen bestonden, en die gezamenlijk op den oorlogsvoet een bedrag van 1,297,320 franken meer dan op den voet van vrede uitmaakten, 't geen dus nog geen 2 pCt. was van de som welke het leger in het geheel koste. Na voorts in 't oog te hebben doen vallen de voordeelen die het ministerie van het camperen der troepen trok, als welke op de vivres alleen, 14 pCt. bedroegen, bepaalde de minister zich, in verband tot het onderwerp, met eenige krijgs- en staatkundige opmerkingen in het midden te brengen. De minister maakte de leden indachtig, dat het hollandsch leger geheel op den oorlogsvoet en op het eerste teeken gereed was om zich in beweging te stellen; dat het in vijf of zes marschen zelfs in den omtrek zijn kon waar men thans beraadslaagde, zoo op den oogenblik ons leger niet tot strijden gereed was; dat er zelfs geen wapenstilstand tusschen Holland en ons bestond; en vroeg voorts, of de noodlottige Augustus-dagen dan reeds zoo verre verwijderd waren, dat men in dezelfde toen begane misslagen wilde vervallen. Met een vijand als den onzen, in den tegenwoordigen staatkundigen toestand van Europa, - eindigde de generaal *Evain*, - zult gij toch niet vorderen, dat het gouvernement de verantwoordelijkheid der toekomst op zich neme, zoo men het de middelen beneemt het leger op den tegenwoordigen voet te houden? - De redevoering van den minister scheen op de leden nog al indruk te hebben gemaakt; men besloot althans eerst aan het eind van het budget over het voorgesteld amendement nader te beslissen. — In deze zitting is men wijders met de behandeling der bijzondere deelen van het budget, tot aan het 4de hoofdstuk, over de geneeskundige dienst, gevorderd.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 31sten Maart.

Onder eenige andere van dergelijken aard is gisteren in de kamer der pairs rapport uitgebragt en eene vrij belangrijke discussie ontstaan over eene petitie, door den heer *Hyde de Neuville* aan de beide wetgevende kamers gerigt, en waarbij wordt aangedrongen, dat men den zoogenaamden staatkundigen eed, welke door ambtenaren, kiezers of vertegenwoordigers moet worden afgelegd, zoude afschaffen. Namens de commissie van onderzoek heeft de heer *Villemain* de beginselen, waarop dit stelsel gegrond is, bestreden, zeggende, dat men zeer ten onregte de souvereiniteit des volks, en de individuele onafhankelijkheid, welke daaruit voortvloeit, als eene beweegreden aanvoerde, om den eed aan de grondwet en over het geheel aan den gevestigden stand van zaken, als nutteloos, of liever als schadelijk te doen voorkomen. De souvereiniteit des volks bestaat in dien uitgebreiden zin niet anders, dan wanneer gewigtige gebeurtenissen eene geheele nieuwe vestiging der maatschappij noodzakelijk hebben gemaakt, van het oogenblik dat aan die behoefte voldaan is, is het volk slechts souverein door tusschenkomst van degenen, die het vertegenwoordigen, of aan wien naar 's lands wet het bestuur is opgedragen. Overigens zoude het hoogst gevaarlijk zijn, om door het afschaffen van den eed den laatsten slagboom weg te nemen, welke de maatschappij buiten het bereik en buiten den onmiddellijken invloed van personele willekeur stelt. De markies *van Dreux Brézé* is te vergeefs als de verdediger der petitie opgetreden, daar de kamer na eene vrij langdurige deliberatie tot de orde van den dag is overgegaan.

— De kamer van gedeputeerden heeft gisteren behalven eenige wetten van plaatselijk belang, ook een ontwerp goedgekeurd, waarbij aan de nationale garden, die hetzij in de Vendée, hetzij in de hoofdstad in de maand Junij van het vorige jaar in den strijd tot handhaving van het tegenwoordig gezag zijn gekwetst geworden of wel aan hunne achtergelatene weduwen en wezen, een pensioen wordt toegelegd. De oppositie heeft te vergeefs getracht dit ontwerp door bijzondere en minder belangrijke bedenkingen te doen verwerpen. Natdat vervolgens op eenige petitien rapport was uitgebragt, werd door den fungerenden president, den heer *Etienne* in omvraag gebragt, of het voorstel tot benoeming eener commissie van onderzoek ten aanzien van het te kort door den gewezen kassier *Kesner* veroorzaakt, dan wel het ontwerp van wet om het buitengewone toezigt over de vreemde uitgewekenen, aan het gouvernement in het vorig jaar opgedragen, te verlengen, het eerst in beraadslaging zoude worden gebragt. De oppositie die naar hare beginselen het laatste onderwerp vijandig moet zijn, wilde volstrekt dat dit voor het andere zoude wijken; het centrum daarentegen was van gevoelen, dat het behoud der openbare rust meer belangrijk was, dan het onderzoek naar eene zaak, die waarschijnlijk nimmer zal ophouden voor de schatkist een aanmerkelijk bankroet te zijn, en na eenige discussie is de vraag in dien geest beslist. De generaal *Lafayette* alstoen het woord nemende, heeft niet alleen het ontwerp van wet, waarbij men het bestuur voor de tweedemaal met zulk een buitengewoon gezag zoude bekleeden, bestreden, maar daarenboven het ministerie over deszelfs geheel gedrag ten aanzien der uitgewekenen hevig aangevallen. De ondersteuning, meende hij, die aan deze ongelukkigen werd uitgereikt, moest niet als eene aalmoes worden beschouwd, omdat men aan die zelfde uitgewekenen, inzonderheid aan de heldhaftige Polen de duurste verpligting had; als welkome gasten, niet als lastige vreemdelingen moesten zij behandeld worden. De heeren *de Tracy*, *Garnier Pages* en *Odillon Barrot* hebben in denzelfden geest gesproken, daarbij voegende, dat het verleenen eener zoo buitengewone magt, niet alleen onnoodig, maar daarenboven hoogst onstaatkundig was, wijl toch de vereeniging van zoo vele uitgewekenen in dezelfde plaats, zoo als thans door het vormen van depots het geval was, veeleer tot ontevredenheid, en tot onlusten aanleiding zoude geven, dan wanneer men elk hunner ongestoord een verblijf, en te gelijk een middel van bestaan liet kiezen. De minister van buitenlandsche zaken heeft deze bedenkingen met de reeds zoo dikwerf herhaalde redenen te keer gegaan, dat namelijk de gastvrijheid te ver zoude gedreven zijn, indien men alle deze lieden buiten toezigt stelde en dus de gelegenheid gaf, om de rust ook in Frankrijk te storen, en het gouvernement dikwerf in zeer moeijelijke verwikkelingen, ten aanzien van de overige mogendheden te brengen. Gedroegen deze vreemdelingen zich wel, dan hadden zij ook onder het toezigt van het bestuur niets te vreezen, maar men verlangde slechts de middelen, die hen mogten verhinderen de genotene weldaden met ondank te betalen. De minister van binnenlandsche zaken drong dit nog nader aan, door te zeggen, dat men niet al te veel op den goeden wil dier vreemdelingen moest vertrouwen, dat het reeds zoo dikwerf gebleken was hoe zij bij voorkeur betrekkingen zochten aan te knoopen, met volksmaatschappijen en andere dergelijke vereenigingen, wier eenig doel is de gevestigde orde van zaken omver te werpen. De oppositie, voegde hij er bij, mogt alle deze voorgevens als de uitwerkselen, hetzij van overdreven vrees, hetzij van heerschzucht beschouwen, het bestaan dier maatschappijen was maar al te zeker, in de hoofdstad alleen kon hij er 41 aanwijzen, die allen eene republikeinsche strekking hadden, of zich openlijk voor de voorstanders eener republiek uitgaven, en met deze allen stonden de meeste dier uitgewekenen in verstandhouding. Vooral bij het uiten dezer laatste aanklagten, geraakte de vergadering in beweging, de linkerzijde wilde daarin eene personele beschuldiging tegen eenige harer leden erkennen, die niets tot de zaak in kwestie deed; het centrum daarentegen drong er op aan, dat men den minister zou laten uitspreken, even als het de vorige redenaars was vrijgelaten, om alle hunne bezwaren in 't midden te brengen; de president was niet in staat de orde te herstellen; met moeite verkreeg de heer *Dupin* eenige oogenblikkelijke stilte, gedurende welke hij de vergadering tot bedaardheid vermaande, en zich overigens in het belang der openbare rust voor het ontwerp verklaarde; doch naauwelijks had hij geëindigd, of dezelve verwarring ontstond op nieuw; onder een geweldig geraas werd een amendement van den heer *de Mornay*, hetwelk het toezigt van het gouvernement tot zoodanige personen zoude beperken, die ondersteuning genoten, verworpen; het voorstel der commissie, waarbij de wet van 26 April van het vorige jaar geheel en eenvoudig voor een jaar werd verlengd, aangenomen; hoezeer, toen men tot de geheime stemming zoude overgaan, de geheele linkerzijde zich uit de zaal verwijderde, en er dien ten gevolge een twintigtal leden ontbraken, om tot eene definitieve beslissing te komen.

— De *Nouvelliste* deelt eene bijzondere correspondentie uit Londen mede, volgens welke de Nederlandsche gezant aan het Engelsch bestuur een ontwerp van traktaat zoude hebben medegedeeld, waarin voorkwamen de navolgende bepalingen: Frankrijk en Engeland zouden het embargo opheffen en de krijgsgevangenen vrijgeven,

Lillo en Liefkenshoek zouden door de Hollanders bij voorraad bezet blijven, even als Luxemburg en Limburg door Belgie. De Scheldevaart zoude vooreerst even als sedert den jare 1830 vrij zijn, ook de vaart op de Maas, met toepassing van het tarief van Maintz. Belgie zoude vooreerst geen aandeel in de schuld betalen, doch ook deszelfs onzijdigheid niet worden erkend. Eindelijk zoude men tot den 1sten Augustus eenen wapenstilstand sluiten. De berigtgever van het ministerieel dagblad voegt hierbij, dat deze voorwaarden als onaanneemlijk waren van de hand gewezen.

(Heden uit hoofde van den zondag, geene fonds-notering.)

NEDERLANDEN.

BREDA, den 3den April.

De *Staats-courant* maakt heden de wet publiek van 29 maart ll., houdende de belasting op het personeel.

— Bij koninklijk besluit van den 26 maart jl., N°. 10, is de secretaris van legatie, Jonkheer *R. Bangeman Huygens*, tot hiertoe *ad interim* belast met de waarneming der zaken van het gezantschap bij de vereenigde Staten van Amerika, als zoodanig eervol teruggeroepen en ter beschikking gesteld van het departement van buitenlandsche zaken.

Bij besluit van denzelfden dag, N°. 11, is Jonkheer *E. M. A. Martini*, tot hiertoe zaakgelastigde *ad interim*, bij het hof van Brazilie, en belast met de waarneming van het consulaat-generaal in dat Rijk, als zoodanig eervol teruggeroepen en benoemd tot zaakgelastigde bij de vereenigde Staten van Noord-Amerika.

— Naar men meldt zou het aan onze officieren in fransche krijgsgevangenschap vergund zijn door Frankrijk te reizen, doch tevens verboden zich naar Parijs te begeven. — De manschappen te St. Omer bleven nog steeds in hunne kasernen geconsigneerd, doch deden dagelijks wandelingen over de wallen de stad.

— Hoe fijn de julij-omwenteling hare staatkunde ook inrigt; hoe geslepen hare organen derzelver onzigtbare drijfveeren en woelingen den schijn van gematigdheid en opregtheid ook weten te geven, levert zij desniettemin den opmerkzamen beschouwer der staatkundige gebeurtenissen menigwerf stoffe, om op den grond van haar hart te zien; - om waarheden op te merken, die, ofschoon tusschen andere denkbeelden verstrooid, door de volken, welke alles in Frankrijk zien en zich van daar alles goeds voorspellen, niet nutteloos mogten worden voorbijgezien.

Het *Journal des Debats* kan daartoe tot studie dienen, en naar ons inzien is het eene wel gekozen taak, die het *Journal de la Haye* op zich schijnt te hebben genomen, om bijzonder dat voorname orgaan van het fransche ministerie te bestrijden en te ontleden.

Nog onlangs vonden wij in het eerst genoemde blad, sprekende over de Oostersche aangelegenheden, eene verklaring of liever eene waarheid, die wij niet alleen onzen voormalige Belgische broeders, maar ook alle volken, die nog naar Frankrijks bescherming haken, ter nadenking aanbevelen; zij is deze:

» *Er bestaan twee verschillende manieren, om Staten te vernietigen:* DE OORLOG *en* DE BESCHERMING!"

De waarheid van dit gezegde zoekt het *Journal des Débats* uit de Romeinsche geschiedenis en uit den jongsten Russischen oorlog tegen Polen te betoogen. Wij Hollanders hebben zulk een vergezocht betoog niet noodig; tot bijzondere stichting van vele fransch-gezinden zouden er anders van de glorieuse fransche bescherming vele staaltjes uit onze vaderlandsche geschiedenis, voornamelijk van de jaren 1794 tot 1813, zijn bij te brengen. Doch onze tijdgenooten, dezelve nog genoeg bewust, zullen ons daarvan wel verschoonen. Voor de Belgen moge het echter eene les zijn, wat bescherming, bijzonder *fransche bescherming* beteekent. Deze waarschuwing komt hun thans niet van hunne vijanden; het fransch ministerie zelf is zoo openhartig den weg hun aan te wijzen, dien men met hen voor heeft.

— In de parijsche correspondentie van de *Augsburgsche Zeitung* leest men uit Parijs onder dagteekening van den 21sten ll. het volgende: » De uitslag der beide door het ministerie ondernomene processen tegen de Karlistische zamenzwering te Montbrizon, en den aanslag op den persoon des Konings op den 19den november ll., was lang vooruit gezien, en ik merkte het in mijn laatste schrijven alreeds aan, dat de regering een misslag begaan had met die processen te beginnen. Dezelve heeft daardoor zich zoo zeer verlaagd, dat zij voor het vervolg alle vertrouwen in dergelijke zaken verloren heeft, en dat het publiek er niet het minste geloof aan zou hechten, wanneer zij nu ook het regtvaardigste en gegrondste geding wilde voeren. Eene omstandigheid is intusschen uit die debatten weder gebleken, dat er namelijk in Frankrijk eene magtige vereeniging van republikeinen en jacobijnen bestaat, die zich in geheime gezelschappen vereenigen, en niet alleen het tegenwoordige staatsbestuur in Frankrijk, maar ook die van geheel Europa bedreigen. De republikeinsche partij maakt groote vorderingen en de oorzaak hiervan ligt eenvoudig daarin, dat de misslagen van het bestuur den haat tegen hetzelve vermeerderen, en eene partij die oorspronkelijk van geen belang was, veel gewigt doet krijgen. Deze organisatie der republikeinen staat met die van de St. Simonisten in verband, welke, onder voorwendsel van eene leer van algemeene gelijkheid te prediken, de steden doorkruisen en de arbeidende klasse voor hen zoeken te winnen, en daar de leer die zij verkondigen met 's volks geneigdheid overeenstemt, en den strijd van de armen tegen de rijken bij de massa's ten alle tijde ingang vindt, zoo kunnen zij veel spoediger dan men wel denken zou gevaarlijk worden. Waar zal het bestuur in zulk eenen neteligen toestand hulp vinden? Het gevoelt de noodzakelijkheid om de haar bedreigende woelingen der republikeinen tegen te gaan, zoo goed als de factie zelve. Geen anderen steun blijft hetzelve over dan bij de grondbezitters, bij den eigendom, kortom, daar waar ook de de restauratie kracht tegen de volksbeweging zocht. Doch het nieuwe koningschap maakt zwarigheid deszelfs hulp in te roepen. Het is daartoe al te revolutionnair; het heeft bij deszelfs geboorte al dadelijk te groote verbindtenissen aangegaan; het weet dat eigendom eenigen waarborg voor de orde en wet zoude vorderen, en waagt het niet die te geven. Dat Europa dit bestendig voor oogen houde en bedenke dat de tegenwoordig in Frankrijk bestaande regering niet boven het volk verheven en buiten staat is hetzelve in toem te houden, en dat, zoo het zich niet op dien eenigen grondslag van waarborg en vastheid wil verlaten, het ook bij gevolg bij den eersten zwaren openlijken storm kan worden omvergeworpen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 2den April.

De graaf *d'Andelot* is gisteren nacht van Weenen met depeches voor den minister van buitenlandsche zaken aangekomen, en gisteren morgen bij den koning ten gehoore geweest.

— Men leest in *l'Emancipation*: » De generaal, 's konings groot stalmeester is belast geworden met speciale volmagt tot het breveteren en benoemen van kooplieden en hofleveranciers, die dan tevens autorisatie ontvangen zullen om daarvan den titel aan te nemen en het opschrift met de koninklijke wapens voor den gevel hunner woningen te plaatsen."

De *Courrier* laat op de bovenstaande regelen alleen deze aanmerking volgen: » Zoo zullen wij dan weder eene soort van uithangborden zien verschijnen, die men sedert den morgen van 25 Augustus 1830 niet meer gezien had. Wij gelooven, dat, zelfs voor diegenen, die het meest gemeen zijn geworden met het denkbeeld van een hofmaarschalk, van een opperstalmeester, weldra welligt van een opperjagtmeester en een opperschenker, het gezigt der uithangborden, welke *l'Emancipation* ons aankondigt, gewis vreemd zal voorkomen: » *Wie zou het gezegd hebben!*" zal uit meer dan eene mond komen, wanneer men in de Magdalena-straat het eerste gebreveteerde uithangbord zal zien aanspijkeren. En voorts rijst nog de vraag, welke de wapenen van koning *Leopold* zijn!"

— Volgens het Antwerpsch handelsblad zouden verscheiden belgische hoofd-officieren gelijktijdig het gouvernement hun voornemen te kennen gegeven, hebben om hunne demissie te geven, zoo men de vreemde officieren, die in alle rangen van ons leger worden gevonden, niet verwijderde. Voor de waarheid durft gemeld blad echter niet instaan, ofschoon bij zulk een stap hoogst waarschijnlijk sinds, in aanmerking genomen de algemeene ontevredenheid, uit dien hoofde onder de belgische officieren reeds zoo lang heerschende.

— Tusschen de 5de en 6de regimenten infanterie, thans beide te Antwerpen in garnizoen, en waarvan het eerst uit Limburgers en het andere uit Bruggenaars grootendeels bestaat, hebben tegenwoordig dagelijks bloedige vechtpartijen plaats, uit wederzijdsche afkeer en verbittering veroorzaakt, en die zoo hooggaande zijn, dat men genoodzaakt zal wezen een van de beide korpsen te verleggen.

— In den loop der maand Maart zijn te Antwerpen binnen gekomen 69 schepen, waaronder 9 over Ostende, binnen door, zijnde 3 belgische, 4 engelsche schepen en 1 fransch schip; de overige zijn meest deensche en hanoversche schepen, als 24 tot de eerste en 18 tot de tweede genoemde natie behoorende, of onder derzelver vlag varende. Deze schepen hielden te zamen 6457 tonnen, dus slechts 93 tonnen per schip door elkander gerekend. » Dit is het *minimum* - zegt het *Journal d'Anvers* - van ons handelverval; het laagste punt waartoe een der meest bezochte havens van de wereld gedaald zij. Zoodanig is de voorspoed van den heer *Lebeau* en der revolutie!" In het vorig jaar zijn gedurende de drie eerste maanden 116 schepen binnengekomen, en thans in dezelfde tijdruimte slechts 89, ofschoon de stad thans niet meer door de citadel bedreigd wordt, gelijk een jaar te voren.

— De Jesuiten hebben dezer dagen te Mons een uitgestrekt gebouw aangekocht, waarin zij voornemens zijn binnen kort een collegie te openen.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 31sten Maart.

De Pruissische en Hanoversche gezanten hebben dezen morgen eene conferentie met den minister van buitenlandsche zaken gehad, en zoo men zegt bij die gelegenheid hem eene nota medegedeeld, welke door het Russisch kabinet aan de Duitsche bondsvergadering was ingediend, en waarbij ernstig op de beteugeling der onrustige bewegingen en woelingen in Duitschland werd aangedrongen.

— Het arrest van het hof van assises waarbij de redacteurs van den *National* en *Charivari* tot eene maand gevangenisstraf en eene geldboete werd verwezen, en waarbij hun daarenboven verboden werd gedurende twee jaren eenig verslag van de zittingen der hoven en regtbanken te geven, is gisteren contradictoir bevestigd. Beide zullen zich in cassatie voorzien.

— De beide infanten don *Carlos* en don *Sebastiaan* zijn met hun gezin den 16den dezer van Madrid naar Lissabon vertrokken, en aldaar behouden aangekomen; overigens bevatten de berigten uit Spanje van den 21sten dezer niets belangrijks.

Na het einde der tegenwoordige zitting, zegt men zal de Koning eene reis door de zuidelijke en westelijke departementen ondernemen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 31sten Maart.

Te Imola is in het begin dezer maand de rust door eenige zoogenaamde liberalen op nieuw gestoord geworden, doch door de tusschenkomst van geregelde troepen al spoedig hersteld.

— Het dagblad van Lucca deelt berigten uit Griekenland mede, volgens welke het eiland Negropont reeds door de Turken ontruimd was. De Fransche troepen maakten zich den 22sten der vorige maand gereed om alle de vestingen van Morea aan de Beijersche krijgsmagt over te geven. Voorts waren de bewoners van het eiland Samos, die onlangs door de Porte onder de souvereiniteit van eenen Griekschen Hospodar werden geplaatst, met deze beschikking weinig te vreden, zij hadden eene deputatie aan Koning *Otto* gezonden, om bij den nieuwen Griekschen staat te worden ingelijfd.

— De stenden van het Groot-hertogdom Hessen zullen waarschijnlijk binnen weinige dagen ontbonden worden. De aanleiding dezer buitengewonen maatregels ligt, zoo men zegt, in het berigt hetwelk door eene commissie der Tweede Kamer over het voorstel van den afgevaardigden *Hoffman*, de bondsbesluiten betreffende, zoude worden uitgebragt.

Statistiek van het Spaansch schier-eiland.

Het Spaansch schier-eiland heeft eene oppervlakte van 1500 vierkante mijlen, terwijl deszelfs kusten ter lengte van 483 mijlen door den Oceaan en de Middellandsche zee worden bespoeld; de grond is er overal uitmuntend; dezelve wordt door *J. de Mariano* tegen den besten vergeleken die er bestaat.

Deszelfs bevolking bedroeg in 1797 10,541,221 zielen; men telde er 21,490 steden en dorpen en 1,949,577 huizen.

Het getal inwoners was als volgt verdeeld:

Getrouwde lieden	3,969,465.
Geestelijken	168,248.
Burgerlijke ambtenaren en militairen	181,321.
Werklieden	583,763.
Handelaars	25,685.

De kapitalen, die tot de produkten van den landbouw worden besteed, werden geschat op . . . . 72,476,169,519 Realen. (1)

De produkten werden berekend op . . . 3,575,220,591

De kapitalen ten dienste van kunsten en nijverheid aangewend, schatte men op . . . 25,267,566,913

De produkten op 2,078,944,544

Die voor den handel, de vischvangst en zeevaart op 5,000,000,000

Die ongeveer opleverden 269,845,016

Deze gezamenlijke kapitalen, ten bedrage van 102,743,736,432 realen, bragten alzoo jaarlijks op voor eene waarde van 10,920,310,149 realen.

Al de provincien van het koningrijk brengen voort: koren, olie en in het algemeen eenen buitengemeenen overvloed van alle mogelijke voortbrengselen van den grond.

De bearbeiding verhoogt voor de helft de waarde van de ruwe stoffen, die in fabrijken en manufacturen bewarkt worden. De zuidelijke zeeprovincien, bijzonder Katalonie en het koningrijk Valencie, leveren de beste manufactuur-voortbrengselen. De binnen en noordelijke provincien leveren minder en van mindere hoedanigheid.

De waarde der vreemde produkten in de Spaansche havens binnengebragt, bedroeg . . . . 666,542,267 Realen.

En [illegible] produkten . . . 468,798,011 „

(1) [illegible]

In het koningrijk telt men acht groote koninklijke wegen en dertig van minder aanbelang. De binnenlandsche vaart bepaalt zich tot die van Sevillie, tot St. Luca naar den Guadalquivir, en een kanaal in Arragon, 't welk weinig meer dan 28 mijlen uitgestrektheid heeft.

De koopvaardijvaart telde in 1801 392 vaartuigen, houdende te zamen 150,024 tonnen; het getal zeelieden bedroeg in 1818 38,345.

De buitenlandsche handel, daar afgetrokken den invoer naar de overzeesche bezittingen, werd begroot op eene waarde van 1,000,000,000 realen. — Het in omloop zijnde geld rekende men 6,471,476,842 realen te bedragen. — Het loon dat aan de landbouwers en werklieden werd betaald, schatte men op 6,500,000,000.

Ziehier eene statistieke opgaaf van de tegenwoordig in Spanje uitkomende dagbladen:

Te Madrid: 1°. de *Madridsche Courant*, het officiele dagblad, waaruit alle beredenerende staatkunde is buitengesloten. — 2°. De *Spaansche Revue*, een dagblad de partij der koningin geheel toegedaan, en dat reeds oorzaak is geweest der verbanning van den heer *Puno-Enrostro*, uithoofde hij in dat blad zijne denkwijs over de bijeenroeping der cortes had blootgelegd. — 3°. *De letterkundige en handel-Courrier*, een letterkundig en dagelijks nieuwsblad. — 4°. Het *Advertentieblad*. — 5°. Het *Handelbulletin*.

Te Cadix: Het stedelijk *Handelsblad*; hetzelve houdt alleen zeetijdingen en de openbare akten van het gouvernement.

Te Sevilie: Het *Diario van Sevilie*; het geeft alleen de koninklijke ordonnantien.

Te Badajoz: *Het stedelijk dagblad*, gevende de plaatselijke berigten en eenige anecdoten.

Te Saragossa: 1°. *Het stedelijk dagblad*; 2°. Het Advertentieblad.

Te Valencie: *Het stedelijk dagblad*; houdende de buitenlandsche nieuwstijdingen uit de Madridsche Courant overgenomen.

Te Barcelona: Het *Stedelijk Dagblad*, gevende provinciale nieuwstijdingen en somwijlen letterkundige artikels. — 2°. Een nieuw dagblad, getiteld: *Handel- en Staathuishoudkundig Dagblad*; hetzelve geeft ook eenige fonds-artikelen over Spanjes rijkdom.

In Gallicie: *De Courrier van Gallicie*; dezelve neemt uit de Madridsche dagbladen de gouvernements-akten en nieuwstijdingen over.

Te Murcia: 1°. *Het Handelsblad der provincie*; hetzelve houdt alleen aankondigingen. — 2°. *Semanario de Agricultura y Artes*, dit weleer te Londen uitgegeven dagblad wordt te Sevilie voortgezet.

Zoodanig is tegenwoordig de toestand der Spaansche drukpers; er dient bij opgemerkt dat de meeste dagbladen wekelijks of ten hoogste tweemaal 's weeks verschijnen, en dat dezelve geen administratieve, noch finantiele, noch staatkundige aangelegenheid mogen behandelen of onderzoeken. Wanneer in Spanje, naar het voorbeeld der andere Europische mogendheden, geene gematigde of althans eenige meerdere vrijheid der drukpers wordt vergund, zal het nog lang in den achterlijken staat blijven, waarin het sedert zoo lange verkeert.

ENGELANDS ZEEMAGT.

De volgende schets der zeemagt van Groot-Brittannie is niet geheel van belang ontbloot. In het jaar 1778 was Engeland in 't bezit van 123 gewone linieschepen en 440 oorlogsvaartuigen. In 1792 was het getal 139 linieschepen en 460 oorlogsvaartuigen. Thans bezit het 180 schepen van linie en 520 oorlogsvaartuigen. Het aantal linieschepen boven de 74 stukken geschut is zoodanig vermeerderd, dat er thans eene aanmerkelijker magt, dan Engeland tot heden ontwikkeld heeft, zou worden vereischt, zoo al de vaartuigen waren uitgerust. Frankrijk heeft 34 linieschepen en 37 fregatten; Rusland 36 linieschepen en 17 fregatten; de Vereenigde Staten 8 linieschepen en 16 fregatten. Groot-Brittannie heeft meer vaartuigen in zee dan eenige andere mogendheid.

MIDDELHARNIS, den 15den Maart 1833.

De Commissie ter ondersteuning der hulpbehoevende weduwen van den op Zee omgekomen Stuurman [illegible] en elf Matrozen, willende hunne verantwoording vervolgen, heeft, dat er de Beugten dat na den 1sten Januarij 1832 niets is ingekomen, dat het restant ten behoeve der weduwen en wezen bedroeg op den 1sten Januarij 1832. . . . . *f* 1,502,59⁵.

Aan intressen der effecten ontvangen. . . . . - 56,00.

f 1,558,59⁵.

Daaruit gedurende 1832 wekelijks bedeeld: Aan vijf weduwen en twee behoeftige moeders, te zamen. . . . . *f* 312,95.

Voor de 16 kinderen aan leer- en schoolgelden voor de helft. - 179,75.

Aan geneeskundige hulp en de spijs-uitdeeling. . . . . - 46,54.

f [illegible]

Blijft alzoo nog ter bedeeling. . . . . *f* [illegible],35⁵.

Van wege het Departement *Tot Nut van 't Algemeen* Middelharnis en Sommelsdijk, W. G. [illegible] A. [illegible]

De Commissie voornoemd, [illegible] van OOSTERWIJK. [illegible] HOOGLAAS. [illegible] BOERS. } *Predikanten.*

W. L. VEERMAN.

G. DE JONGE.

M. G. BORN.

J. VAN DER KOOGH.

LIEFDE GIFTEN voor den Vrijwilliger *Morre*, zijn linkerhand en regterarm bij de belegering van het Citadel verloren hebbende.

Sedert de vorige opgave is voor opgemelden wederom ontvangen:

Door tusschenkomst van Professor *A. van Goudoever*, te Utrecht, een bankbriefje, groot. . . . . f 100,00.
Van *N. N.* te Arnhem, 3 coupons. . . . . - 3,70[5].
Bedrag der vorige opgaven. . . . . . . f 1,475,80[5].

TOTAAL. . . f 1,579,51.

BREDA, *den 3den April 1833.*

BROESE & COMP.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, 2 April 1833.

		geBl.
NEDERLANDEN, Werkelijke schuld, $2\frac{1}{2}$ pCt.	f $45\frac{1}{4}$ à $45\frac{3}{4}$	$45\frac{9}{16}$
Uitgestelde schuld.	- $1\frac{3}{16}$ à $1\frac{1}{4}$	
Kansbiljetten.	- $19\frac{3}{4}$ à $20\frac{1}{4}$	20
Amortisatie Syndicaat, $4\frac{1}{2}$ pCt.	- $77\frac{3}{4}$ à $78\frac{1}{4}$	78
Idem idem, $3\frac{1}{2}$ pCt.	- 64 à $65\frac{1}{4}$	$64\frac{1}{2}$
Oorlogs-lasten 1830 à 5 pCt.	- $97\frac{1}{2}$ à $98\frac{1}{4}$	98
Vrijw. geldl. 1831 à 6 pCt.	- $101\frac{1}{4}$ à $101\frac{3}{4}$	$101\frac{1}{2}$
Nieuwe idem. 1832 à 5 pCt.	- $84\frac{1}{4}$ à 85	$84\frac{3}{4}$
Schatkistbiljetten, 6 pCt.	- $100\frac{1}{4}$ à $100\frac{1}{2}$	$100\frac{3}{8}$
Handel-Maatschappij, $4\frac{1}{2}$ pCt.	- $87\frac{1}{2}$ à $87\frac{7}{8}$	$87\frac{5}{8}$
FRANKRIJK, inschr. op 't Grootboek 3 pCt.	- 77 à $77\frac{1}{2}$	77
RUSLAND, Bij *Hope en Comp.*, 5 pCt.	- $97\frac{3}{4}$ à $98\frac{1}{2}$	$98\frac{1}{8}$
Bij dezelfde $18\frac{28}{29}$, 5 pCt.	- $98\frac{3}{4}$ à $99\frac{1}{2}$	$99\frac{1}{8}$
SPANJE, Certific. Amst., 5 pCt.	- $64\frac{3}{4}$ à $65\frac{1}{4}$	65
Dezelfde 3 pCt.	- $42\frac{1}{2}$ à $43\frac{1}{4}$	$42\frac{7}{8}$
Uitgestelde schuld	- 12 à $12\frac{1}{2}$	$12\frac{3}{8}$

*** De ondergeteekende, Directeur van het Gezelschap *Operisten van Amsterdam*, heeft de eer het Tilburgsch publiek bekend te maken, dat de aangekondigde MUZIKALE SOIREE op Vrijdag den 5den dezer in het Lokaal *Tivoli*, geen voortgang zal hebben, maar nader zal worden aangekondigd.

J. H. DESSAUR.

VERKOOPING

VAN EENEN

ZINDELIJKEN INBOEDEL,

MITSGADERS ONDERSCHEIDENE

RIJTUIGEN, PAARDEN EN DIFFERENTE PAARDENTUIGEN.

JOHAN MARINUS OFFERS, Vendumeester, wonende in de Hinthamerstraat te *'s Hertogenbosch*, zal, op Woensdag den 10den April 1833, des namiddags ten twee ure, en volgende dagen, in het Logement genaamd *het Oud Keizershof*, staande in de Apostelstraat te *'s Hertogenbosch*, en bewoond wordende bij den Heer STAELENBERG LEMMENS, verkoopen:

Een aanzienlijken INBOEDEL, bestaande in onderscheidene Kabinetten, Secretairen, Chifonnairen, Kasten van differente groote Bureaux, Lade-Tafels, Wasch- en Bedden-Tafeltjes in soorten, eene groote partij ordinaire Stoelen, Tafels van onderscheidene grootte, Paviljoenen met Behangsels, Spiegels, Pendules en meer andere Meubilaire Goederen.

Goud en Zilver, waaronder een Olie- en Azijn-Stel met zijn toebehooren, onderscheidene dozijnen Lepels en Vorken.

Wijders een groote partij welgevulde Bedden van onderscheidene grootte, Matrassen, Dekens, Spreijen, Linnen en differente Stellen Tafelgoed.

Alsmede eene groote hoeveelheid van Keukengereedschappen en Kagchels, waaronder eene extra Kookkagchel en Kolom-Kagchels, Koper en Tin en andere Goederen, te veel om alles te omschrijven.

Voorts zal nog worden verkocht, doch waarvan de dag nader zal worden bepaald:

Een extra fraaije en deugdzame CHAR-à-BANCS op dubbelde Veeren, voor zes Personen, voor een en twee Paarden.

Eene dito, voor negen Personen, op Riemen.

Een KALECHE voor vier Personen.

Een dubbelde BRABANDSCHE FOURGON, voor een en twee Paarden.

Een FRANSCHE WAGEN, voor zes Personen.

Een KIRREBOU, voor zes Personen, voor een en twee Paarden.

Twee BRABANDSCHE KARRETJES, voor vier Personen, à een Paard.

Eene HOOGKAR.

Zes PAARDEN.

Alsmede onderscheidene goede zoo HAAM- als BORST-TUIGEN, voor een en twee Paarden.

Alle welke Goederen, Rijtuigen en Paarden, voor een ieder zullen te zien zijn, daags voor de verkooping, op Dingsdag den 9den April 1833, van des morgens tien tot twaalf ure, des namiddags van drie tot vijf ure.

ZEGT HET VOORT.

*** De ondergeteekende gepatenteerd tot het stellen van PLAATSVERVANGERS, voor de Nationale Militie en Schutterijen, te *Amsterdam* in de Pijlsteeg, No. 24, en te *'s Bosch* bij C. JONKERT, op de Markt, maakt bij deze aan zijne geëerde Begunstigers bekend dat bij hem nog *Plaatsvervangers* te bekomen zijn, tegen voordeelige conditiën.

Neemende hij verders de vrijheid, om hen, voor wien hij bereids Plaatsvervangers heeft gesteld, en welks in de voldoening der gecontracteerde termijnen van betaling achterlijk zijn gebleven, te herinneren, dezelve binnen den kortst mogelijken tijd aan te zuiveren, hetzij ten zijnen kantore te *Amsterdam* of wel *'s Hertogenbosch*, tot ontvangst waarvan dagelijks zal worden gevaceerd.

Ten slotte aan de door hem gesteld zijnde Plaatsvervangers kennis gevende, dat de betaling hunner gelden telken Zaturdag in *Amsterdam*, en des Woensdag te *'s Bosch*, aan hen, of wel op eene door hen-zelve geteekende Procuratie zal worden bewerkstelligd; daar verder geene brieven over geldelijke onderwerpen handelende, zullen worden aangenomen, dan tegen restitutie van het brievenport.

'S BOSCH, 1 *April* 1833.

R. J. VAN MAURIK.

*** Door den Boekhandelaar F. P. STERK te *Breda* wordt uitgegeven:

Bij het vernemen van JULIA'S *dood, het even negenjarig dochtertje van den Dichter* ALPHONSE DELAMARTINE, in *Syrie overleden.* — Gedicht door *JAN J. F. WAP*; prijs 25 Centen.

*** Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker J. C. VAN KESTEREN, op het Rokin, No. 157, te *Amsterdam*, is van de Pers gekomen en alom verzonden:

I. NIEUWE KEUR *van Nuttige en Aangename Mengelingen* voor 1832, één deel kompleet, met gegraveerden Titel en Vignet. . . . . f 3,60.

II. SANTO DOMINGO, *Londen en deszelfs Bewoners, of Engelsche Zeden en Gewoonten*, één deel kompleet, met gegraveerden Titel en Vignet. . . . - 2,75.

III. P. MEESTERS, *Oom Piet*, voorstellende het Karakter van een' Hollander, die uit de geringe klasse optreedt, één deel kompleet, met gegraveerden Titel en Vignet. . . . . - 2,75.

IV. SCHAKERINGEN *uit het gebied der Geschiedenis en der Verdichting*, benevens *Avonturen te Land en ter Zee*, één deel kompleet met gegraveerden Titel. - 3,00.

V. P. G. WITSEN GEYSBEEK, *Geruststelling voor Miskundigen*, zakelijk zamengetrokken uit het Onderzoek over de Kometen van BALTHASAR BEKKER, Predikant te *Amsterdam*, en uitgegeven bij gelegenheid der Verschijning van Twee Kometen in 1832 en 1834, één deel kompleet, met gegraveerden Titel en Vignet. . . . . - 1,00.

VI. KRUMMACHER, *Parabelen*, 3de en laatste deeltje. . . . . - 1,25.

VII. ——— ——— 3 deeltjes kompleet, in een net h. e. bandje. . . . . - 3,75.

VIII. H. ZSCHOKKE, *het IJzeren Masker*, Treurspel in vijf Bedrijven. . . . . - 0,80.

IX. STILLE WATERS, HEBBEN DIEPE GRONDEN, Blijspel in vier Bedrijven. . . . . . . - 0,70.

Tevens is aan H. H. Intekenaren afgeleverd de FOKKE, Sz., (Verzameling der werken van), 7de en 8ste deel, met gekleurde platen, inhoudende: IETS OVER ALLES, vier afdeelingen, en wordt heden afgeleverd het 9de deel, inhoudende: DORUS OF HET WONDERKIND, alsmede het PSYCHOCHEMIESCH GEHEIM *om van den Nood eene Deugd te maken enz.*, met Platen.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is voorhanden:

I. *A. W. de Bruijn*, Militair Zakboekje ten dienste van het Nederlandsche Leger, doch meer bijzonder van het wapen der Artillerie. . . . . f 5,00.

II. *Brack*, avant-postes de Cavalerie Légère. . . . . - 3,50.

III. *Jomini*, tableau analitique des principales combinaisons de la guerre. . . . . f 2,00.

IV. Ordonnance du Roi sur le Service des Armées en Campagne. - 2,00.

V. Bibliothèque portative de l'Officier, Manoeuvres de l'Infanterie. 8 vol. rel. en étui. . . . . f 5,00.

VI. *C. Decker*, la petite guerre, ou traité des opérations secondaires de la guerre. 3 vol. cart. en étui. . . . . . . f 2,50.

VII. Annuaire pour l'an 1833, présenté au Roi, par le Bureau des Longitudes. . . . . f 1,00.

VIII. *Libert*, Carnet de l'Officier de Cavalerie, ou Manuel contenant, 1°. tous les détails et renseignemens nécessaires de Cavalerie, sur le personnel et le matériel de l'Escadron ou du Peloton dont il a le commandement; 2°. un extrait des lois, ordonnances, réglemens, instructions, tarifs, etc., relatifs à l'administration intérieure des corps; 3°. des séries de questions sur cette matière. . f 2,50.

IX. *Gassendi*, aide-mémoire à l'usage des Officiers d'Artillerie de France, attachés au service de terre. 2 vol. . . . . f 12,00.

X. *Bousmard*, essai général de fortification, et d'attaque et défense des places. 4 vol. et 1 vol. planches. . . . . . . f 15,00.

XI. *G. Monge*, description de l'art de fabriquer les canons, Avec planches. . . . . f 8,00.

XII. De l'origine et des progrès de l'esprit révolutionnaire. Par un ancien Ministre du Roi de France. . . . . f 2,50.

Bij bovengemelde Boekhandelaars ziet heden het licht:

HANDBOEK

DER

ALGEMEENE GESCHIEDENIS,

DOOR

Mr. *G. DORNSEIFFEN*,

NIEUWE GESCHIEDENIS 5den DEELS 1ste STUK, f 4,90.

Bevattende, behalve een algemeen overzigt, over den gang der Geschiedenis de Staten van Italie, Portugal, Spanje, Frankrijk, de Nederlanden en Engeland tot 1832.

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.